

Lea Bregar, Margerita Zagamajster, Marko Radovan

E-IZOBRAŽEVANJE ZA DIGITALNO DRUŽBO

Ljubljana, Andragoški center Slovenije, 2020

Andragoški center Slovenije je z letnico 2020 izdal znanstveno monografijo *E-izobraževanje za digitalno družbo*, ki so jo napisali dr. Lea Bregar, mag. Margerita Zagamajster in dr. Marko Radovan.

Knjiga izhaja iz priročnika *Osnove e-izobraževanja*, ki so ga isti avtorji objavili leta 2010, vendar je treba takoj omeniti, da prinaša veliko več kot le nujne posodobitve omenjenega dela. Področje e-izobraževanja se je v zadnjih desetih letih tako spremenilo in toliko novosti je v tem času dozorelo za uporabo v praksi, da bi samo dodajanje novosti in opuščanje zastarelih informacij brez temeljite prenove lahko vodilo v zelo obsežno in težko pregledno gradivo. Avtorji so se tej nevarnosti uspešno izognili. Gre za koherentno delo, ob vsem upoštevanju zgodovinskega razvoja pisano s stališča sedanjega trenutka in aktualnih potreb vseh, ki jim je namenjeno.

Kakor predhodni priročnik tako tudi nova monografija poudarja celostnost e-izobraževanja. Proces obravnava v celotnem življenjskem ciklu programa e-izobraževanja, od njihovega načrtovanja do razvoja, izvedbe in evalvacije. Pri tem ob tehnoloških močno poudarja in temeljito predstavlja tudi pedagoške in poslovnoorganizacijske vidike. Kot taka bo dobrodošlo branje za vse, ki kot direktorji ustanov tovrstno izobraževanje strateško snujejo ter skrbijo za to, da bo postavljeno smiselno in učinkovito, prav tako pa za tiste, ki ga organizirajo, izvajajo oziroma se z njim kakorkoli drugače srečujejo pri svojem poklicnem delu.

Knjiga z načinom prikaza snovi, ki ne predpostavlja specifičnega predznanja, nagovarja širok krog bralcev, daje podlage za dobro utemeljeno razumevanje vseh ključnih vidikov e-izobraževanja, hkrati pa je dovolj podrobna, da omogoča in tudi spodbuja samostojno iskanje odgovorov na bolj zapletena vprašanja prek drugih virov. Pri tem so konkretno obravnavane številne tematike, povezane z učnimi pristopi in metodami, ki jih omogočajo sodobne tehnologije in ki prihajajo v ospredje v zadnjem času. Gre za vsebine, ki jih marsikdo ne glede na izkušnje z e-izobraževanjem še ne pozna podrobneje, na primer odprto izobraževanje, umetno inteligenco, mobilno učenje, mikroučenje, igrifikacijo, simulacije v izobraževanju, navidezno in nadgrajeno resničnost.

Posebno vrednost daje monografiji izjemno bogata bibliografija. V obsežnem seznamu literature, na katero se avtorji sklicujejo v besedilu, je poleg starejših temeljnih del tudi

več kot 240 referenc z datumom po letu 2010, poleg tega pa posamezna poglavja prinašajo tudi seznam priporočenih povezav, na katerih bodo bralci dobili dodatne informacije in prek njih tudi lažje sledili prihodnjemu dogajanju na področju e-izobraževanja.

Tudi po jezikovni plati je delo pripravljeno zelo skrbno, kar je na področjih, ki so močno prežeta z angleščino in kjer se redno soočamo z novimi pojmi, še prav poseben izziv. Konsistentna raba terminologije prispeva k jasnosti predstavljenega gradiva ter utrjuje, ponekod pa tudi predlaga slovensko izrazje. To se bo na tako živem področju seveda zagotovo še spreminjalo, česar se zavedajo tudi avtorji, ki v predgovoru vabijo k strokovnemu dialogu tako na vsebinskem kot tudi terminološkem področju.

Ne moremo mimo dejstva, da knjiga prihaja v času, ko se za e-izobraževanje poleg krogov, ki so se z njim ukvarjali že prej, močno zanimajo tudi številni novi. Čeprav se je že pred pandemijo koronavirusa močno nakazovalo, da se bo tudi klasično izobraževanje za zadostitev želja in potreb novih generacij moralo začeti intenzivneje prepletati z elementi e-izobraževanja, je izkušnja z zaprtjem šol to zavedanje močno razširila in pospešila. Izrecno je treba izpostaviti odločitev avtorjev in Andragoškega centra Slovenije, da so delo v digitalni obliki ponudili kot odprto dostopno gradivo še pred izidom v tiskani obliki – prek digitalne bralnice na spletni strani Andragoškega centra (<https://www.acs.si/digitalna-bralnica/e-izobrazevanje-za-digitalno-druzbo/>). Možno ga je bilo začeti prebirati že spomladi, kar je zagotovo marsikomu pomagalo hitro in urejeno priti do prepotrebni informacij. Ob neuglednem pristopu avtorjev, da ponudijo bralcem strokovno neoporečno, a res razumljivo in lepo berljivo delo, odločitev o odprtem dostopu dodatno priča o tem, da jih je vodila predvsem želja po dviganju ravni poznavanja e-izobraževanja v Sloveniji.

Z avtorji delim željo, da se s pomočjo obravnavane knjige primerom dobre prakse, ki jih v Sloveniji seveda že imamo, pridružijo številni novi, hkrati pa naj se širi zavedanje, da se e-izobraževanja ne moremo lotevati *ad hoc* z nekaj sodobnimi tehnološkimi prijemi, temveč je za to treba znati še marsikaj drugega. Obravnavana monografija ima zagotovo vse potrebno, da pripomore k temu, zato jo toplo priporočam v branje.

Tanja Urbančič